

Europos parlamente – trylika iš Lietuvos,

AUŠRA LĖKA

Pirmoji Lietuvos atstovų Europos Parlamente kadencija nuvylė tas partijas ir rinkėjus, kurie sau atstovauti pasirinko mažai pažįstamus veikėjus.

“Darbas Europos Parlamente (EP) atveria be galo daug galimybių pasireikšti, tik nereikia būti tyleniu ir tinginiu. Tačiau europarlamentarams susigrįti šiomis ligomis – puikios galimybės: dingsti erdvėje tarp Vilniaus ir Briuselio – iš vienur neišvažiavai, kitur neatvykai”, – švelniai ironizuoja gerai Briuselio koridorius pažįstantis buvęs Lietuvos euroderybininkas, dabar Seimo Europos reikalų komiteto vicepirmininkas Petras Auštrevičius.

Dalis pirmojo lietuvių tryliktuko EP, deja, pasinaudojo galimybe imituoti darbą ar bent jau nepersistengti dirbiantis. Nors oficialių ir konkrečių vertinimo kriterijų, pagal kuriuos būtų galima lengvai ir aiškiai įvertinti visus balais, nėra, daugelis “Veido” pašnekovų teigiamai minėjo vis tų pačių keturių penkių parlamentarų indėlį, o apie kitus kaip susitarę kartoję: nieko negaliu pasakyti, nes nieko apie juos nežinau. Gal nelabai ką ir yra žinoti.

Tylumas – ne privalumas

Pradėkime nuo aritmetikos. Statistika, kiek beveik per penkerius metus mūsų atstovai parengė pranešimų, pasiūlymų dėl rezoliucijų, pateikė klausimų svarstymams, nuomonių, kiek kartų kalbėjo posėdžiuose ar raštu pateikė deklaracijų, iškalbinga. Supliusavus visus šiuos dėmenis, tarp pirmūnės Laimos Andrikienės ir autsaiderių – Jolantos Dičkutės bei Eugenijaus Gentvilo skirtumas

Europos parlamente posėdžiauja 785 politikai, atstovaujantys 27 šalims ir 177 partijoms

atitinkamai 17,5 ir beveik 13 kartų. L. Andriekienės, Danutės Budreikaitės, Justo Vinco Paleckio, Margaritos Starkevičiūtės, Vytauto Landsbergio balsas dažniausiai iš Lietuvos europarlamentarų skambėjo EP sesijoje Briuselyje ar Strasbūre.

Pasyvieji tokią statistiką bando sumenkinti aiškindami, kad kartais tai tėra pigus reklamavimasis, o daug svarbiau aktyviai dirbti komitetuose. Tačiau kas aktyvus sesijose, paprastai nesnaudžia ir komitetuose. Antra vertus, juk net pats žodis “parlamentas” kilęs nuo prancūziškojo “parler” – kalbėti, o vertinant mūsų europarlamentarų indėlį pagal kitus parametrus “Veido” šnekinėti Lietuvos politikai, diplomatai, verslo atstovai, kiti EP veikla domėjęsi ekspertai geru žodžiu minėjo vis tuos pačius.

Ne pavaldiniai, o partneriai

Europarlamentarai tikra to žodžio prasme

– laisvi paukščiai. Ir ne tik todėl, kad tikrai daug laiko praleidžia ore – visų šalių atstovai stengiasi kiekvieną savaitę parskristi tėvynėn. Laisvi ir ta prasme, kad pagal oficialius reglamentus jie nėra atskaitingi nei šalies, kurioje buvo išrinkti, parlamentui, vyriausybei ar ambasadai prie ES, nei partijai, kurios sąrašė pateko į EP. Ir net rinkėjams atsiskaitinėti oficialios priedermės nėra.

Taigi kiek europarlamentaras su jais bendrauja – kiekvieno supratimo ir padomumo reikalas, kurį ir mūsų tryliktukas suprato skirtingai. Taip, EP nariai skirstomi ne į nacionalines delegacijas, o į pagal politinius įsitikinimus sudarytas tarptautines frakcijas. Kai kurie mūsų tautiečiai iš karto užbrėžė brūkšnį, girdi, jie ne kokių Babtų, o visos Europos atstovai. Žinoma, kaip pabrėžia prof. V. Landsbergis, Lietuvoje kartais vis dar nesuprantama, kad būdami Briuselyje, mes nesame užsienyje, nes esame toje pačioje Europos Sąjungoje. Antra vertus, europarla-

Lietuvos europarlamentarai

	Laima Liucija ANDRIEKIENĖ	Danutė BUDREIKAITĖ	Justas Vincas PALECKIS	Margarita STARKEVIČIŪTĖ	Vytautas LANDSBERGIS	Ona JUKNEVIČIENĖ
	Tėvynės sąjunga	Darbo partija	Socialdemokratų partija	Liberalų ir centro sąjunga	Tėvynės sąjunga	Darbo partija
Išrinktas (-a) pagal partijos sąrašą						
Dabartinis partiškumas	Tėvynės sąjunga	Nepartinė	Socialdemokratų partija	Nepartinė	Tėvynės sąjunga	Nepartinė
Aktyvumas EP (pasiūlymai dėl rezoliucijų, pranešimai, kalbos etc.)	280	253	249	127	104	88
Ar kandidatuos 2009 m. Europos Parlamento rinkimuose	TS-LKD, 2-a kandidatų sąrašė	Nekandidatuos	Socialdemokratų partija, 2-as kandidatų sąrašė	Nekandidatuos	TS-LKD, 1-as kandidatų sąrašė	Prancūzijos partija “Mouvement démocrate”, 2-a sąrašė

bet ne visi – dėl Lietuvos

mentarai ir renkami visose šalyse, kad rastų bendrą europinį vardiklį, atsižvelgdami į kartais skirtingus šalių interesus.

“Tik išrinktus europarlamentarus pakvietėme prie apskrito stalo, papasakojome apie savo įdirbį europinėse struktūrose, išdėstėme Lietuvos verslo tikslus – juk gerai suvokiame, kad didžiosios dalies Lietuvos įstatymų esminiai principai dabar formuluojami Briuselyje, – ir pasiūlėme europarlamentarams pasirašyti bendradarbiavimo memorandumą. Dalis atsisakė, pabrėždami, kad jie atstovausią ne Lietuvai, o Europai”, – prisimena Lietuvos pramonininkų konfederacijos (LPK) generalinio direktoriaus pavaduotojas Gintaras Morkis.

Su kai kuriais, deja, ne visais, verslo žmonėms pavyko glaudžiai bendradarbiauti. LPK netgi savo garbės aukso ženklą įvertino L.Andrikenės ir Šarūno Biručio indėliu ginant Lietuvos verslo interesus Europoje.

“Negalime atskirti Lietuvos Vyriausybės, Seimo ir EP kaip visai nesusijusių institucijų”, – europarlamentarė D.Budreikaitė aiškina, kodėl ji ir dalis kitų Lietuvos atstovų EP stengiasi dalyvauti reguliariai rengiamuose susitikimuose su Lietuvos atstovybės prie ES diplomatais, eurokomisare Dalia Grybauskaitė, o Vilniuje skuba į Seimą, kitas valdžios institucijas pasikeisti informacija, kuri padėtų nuspręsti, kokią poziciją ginti EP, kaip balsuoti.

“Užtektų vienos rankos pirštų išskirti tiems, kurie ateina į Seimo Europos reikalų komitetą”, – sako komiteto vicepirmininkas

P.Auštrevičius ir išvardija L.Andrikenės, J.Paleckio, D.Budreikaitės pavardes. To paties komiteto narė Birutė Vėsaitė, buvusi pirmųjų Lietuvos atstovų EP, tuomet turėjusių stebėtojų, paskui paskirtųjų narių statusą, delegacijos vadovė, dar priduria Š.Birutį, Eugenijų Maldeikį.

“Europarlamentarų veiklos sėkmė daug priklauso ir nuo institucinio bendradarbiavimo. Visi turi būti partneriai ir vieni į kitus kreiptis be kuklumo jausmo”, – pabrėžia P.Auštrevičius.

Tą patį žodį – “partneriai”, o ne “pavaldiniai”, pabrėžia ir Lietuvos nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje trečiasis sekretorius Tomas Kuprys. Jis pastebi, kad vieni EP narių asistentai, pavyzdžiui J.V.Paleckio, skambina diplomatams vos ne kasdien, o apie kai kuriuos T.Kuprys linkęs diplomatiškai nutylėti. Arba, pavyzdžiui, į Lietuvos ambasadoriaus prie ES reguliariai kviečiamus susitikimus ambasadoje ateina kartais vienuolika, o yra buvę, kad tik du europarlamentarai. Beje, juose nė karto nėra dalyvavusi garsėjanti kaip vengianti bendrauti su kitais Lietuvos europarlamentarais M.Starkevičiūtė.

Partijos liko be pusės atstovų

“Ne kažin kaip atrodo Lietuva, kai pagal tos pačios partijos sąrašą išrinkti europarlamentarai pareikalauja juos laikyti atskira delegacija”, – sako EP stažavęs tuomet dar Vilniaus universiteto studentas, dabar Finansų ministerijos Mokymo centro vyresnysis specialistas Tomas Baležentis.

Lietuva, ko gero, tikrai unikali pagal partinės priklausomybės pokyčius. Darbo parti-

ja, pirmųjų rinkimų į EP favoritė, iš savo penkių atstovų šiandien teturi du, viena jų – minėta autsaiderė J.Dičkutė, kuri per kadenciją labiau išgarsėjo savo motinystės atostogomis ir skrybomis nei kokiomis Lietuvai svarbiomis iniciatyvomis. Iš dviejų tuometės Liberalų ir centro sąjungos atstovų liko vienas. Vienintelį turėtą atstovą prarado liberaldemokratai. Tik labiausiai patyrusių partijų – konservatorių ir socialdemokratų atstovai nepakeitė savo partiškumo.

Beje, gausiausia lietuvių grupė – penki Darbo partijos ir abu Liberalų ir centro sąjungos sąrašų atstovai EP įsiliejo į Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakciją. Tokia gausi delegacija pagal kvotų sistemą leido gauti ir postų frakcijoje bei komitetuose. Tačiau, kaip pabrėžė T.Baležentis, ir atsižėję savo partijų postų jie neatsisakė.

Nenuvylė patyrę politikai

Visi EP viešėję lietuviai pastebi, kaip garbiai čia bendraujama su V.Landsbergiu, L.Andrikenė, J.V.Paleckiu. Tačiau tie, kurie neturėjo autoriteto politikoje, tokie liko ir po penkerių EP praleistų metų.

Apie savo darbą viso žemyno parlamente V.Landsbergis, J.V.Paleckis parašė knygų, L.Andrikenė leidžia žurnalą “Europos laiku”, šie trys politikai, taip pat Aloyzas Sakalas, M.Starkevičiūtė, nuomonę dėsto komentaruose Lietuvos ir užsienio žiniasklaidoje. Deja, kai kurių europarlamentarų net tinklalapių nepavyko rasti, nors savo veiklos sklaidai EP skiria nemažai pinigų. Gal tiesiog nelabai ką turi ir papasakoti.

Taigi ir rinkėjams, ir partijoms pirmoji Lietuvos europarlamentarų kadencija turėtų būti pamoka, kad siūlyti ir rinkti reikia išbandytus ir patikimus politikus. Priešingu atveju laimėti europarlamentaro mandatą – beveik tas pats, kas loterijoje išlošti penkerių metų atostogas su svajonių alga. ■

Darbas Europos parlamente kai kam buvo labai gerai apmokamos 5-erių metų atostogos.

Šarūnas BIRUTIS

Darbo partija

Gintaras DIDŽIOKAS

Valstiečių ir ND partijų sąjunga

Aloyzas SAKALAS

Socialdemokratų partija

Eugenijus MALDEIKIS*

Liberalų demokratų partija

Arūnas DEGUTIS

Darbo partija

Eugenijus GENTVILAS

Liberalų ir centro sąjunga

Jolanta DIČKUTĖ

Darbo partija

Darbo partija

Valstiečių liaudininkų sąjunga

Socialdemokratų partija

Nepartinis

Nepartinis

Liberalų sąjūdis

Darbo partija

85

78

48

48

36

22

16

Darbo partija, 2-as kandidatų sąrašas

Valstiečių liaudininkų sąjunga, sąrašas nepatvirtintas

Socialdemokratų partija, 7-as kandidatų sąrašas

Kandidatuos, kol kas neskelbia su kuria partija

Nekandidatuos

Nekandidatuos

Nekandidatuos